

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Geen geld voor topmuseum

Weststeijn, T.

Published in:
NRC Handelsblad

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Weststeijn, T. (2013). Geen geld voor topmuseum. NRC Handelsblad, O&D 6.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Geen geld voor topmuseum

Het Tropenmuseum is onze toonkast voor mondiaal erfgoed, weet Thijs Weststeyn

Beatrix' laatste diner als koningin vond niet voor niets plaats in het Rijksmuseum. De oude meesters moesten goedkeurend toezien op de troonopvolging. Bij de heropening van het museum verbeeldde een nokfontein de nationale driekleur: het Rijks, Hollands glorie! Met koning Willem-Alexander betekent dit een nieuwe start, waarbij liefhebbers van Rembrandt en André Rieu het ergens over eens kunnen zijn: we hebben de rest van de wereld weer wat te bieden.

Het nationaal toerismebureau maakte meteen een promotiefilmpje over de Gouden Eeuw, de Deltawerken, het homohuwelijk en de internationale openheid, gesymboliseerd door blonde kindjes die Engels spreken: Nederland, the original cool! Ook autochtonen omhelzen wat lange tijd slechts voor bezoekers van schiphol bedoeld was. Geen ontwerper heeft zich meer te schamen voor motieven ontleend aan Delfts Blauw, tulpen of klompen.

Wat een verademing dat sentimenten over een Hollandse identiteit uitgaan van de eigen uitmuntendheid in plaats van vooroordelen over een andere groep. Trots op Nederland, waarom ook niet?

Toch moet er nog heel wat gebeuren voordat dit zelfbeeld een volwassen indruk wekt. Onder het aanhoudend gejuich over het verbouwde Rijks wil niemand herinnerd worden aan de toehoge budgetoverschrijding. Iets verder uit het Amsterdamse centrum daarentegen, moet het Tropenmuseum nu zo ingrijpend bezuinigen dat de helft van de staf verdwijnt, inclusief vier van de zeventien hoofdontwerpers. Dit instituut, ontstaan uit het eerste koloniaal museum ter wereld, is groter dan het Rijksmuseum en herbergt 640.000 voorwerpen. In augustus zal de bibliotheek echter sluiten, een van de sfeervolste openbare leeszalen in de hoofdstad. De unieke collectie wordt waar mogelijk afgestaan maar grote delen vernietigd.

Is dit een strategische keuze: de schaarsere museale subsidies concentreren ten behoeve van nationale saamhorigheid, terwijl linkse hobby's en het verre buitenland zichzelf maar moeten bewijzen? Nee, er is eerder sprake van een denkfout ten aanzien van het Nederlandse zelfbeeld in relatie tot cultureel erfgoed. Het Tropenmuseum is juist een door en door Nederlands museum, zoals de originele decoraties in de architectuur laten zien. Ze verwijzen naar Zuidoost-Azië en West-Indië: de voormalige omvang van het koninkrijk. Als imperialistisch wereldrijk deed dit weinig onder voor het Engelse. In Groot-Brittannië heeft de omgang met dit internationale verleden tegenwoordig de publieke sfeer doordrongen. Het British Museum geeft voorwerpen uit de gewezen kolonien een ereplaats. In Parijs legt het prestigieuze Musée du Quai Branly eveneens rekenschap af van de vroegere en huidige Franse positie in mondiale netwerken. Zelfs in België wordt het voormalige koloniaal museum in Teruren de komende drie jaar uitgebouwd tot een voraanstaand centrum voor innovatieve presentaties en onderzoek over Afrika.

Nederland is daarentegen zodanig in zichzelf gekeerd dat het overzeese verleden simpelweg wordt genegeerd. In het Scheepvaartmuseum vind je Michiel de Ruyter maar niet het ingrijpende Atlantische slavenvervoer. Een van de uitdaken van het Hollandse imperialisme, Brazilië, is zodanig vergeten dat het nergens te lande meer mogelijk is om Portugees te studeren. Het Nationaal Instituut voor Nederlands Slavernijverleden moest vorig jaar naar het Amsterdams Stadsarchief verdwijnen. Zwarte Piet is daarentegen onantsbaar.

The original cool! Echt internationaal wordt de hoofdstad pas als het Tropenmuseum, naast dat prachtige nieuwe Rijks, evenzeer zal schitteren, als een toonkast voor mondiaal erfgoed – inclusief de keerzijden van de Hollandse expansie. Tot die tijd blijft Amsterdam voor de doorsnee buitenlandse bezoeker wat de toch al dicht: een provinciaals Europees stadje zonder noemenswaardige rol op het wereldtoneel. Het is wel eens anders geweest.

Thijs Weststeyn is als universitair hoofddocent verbonden aan het Centrum voor Cultureel Erfgoed en Identiteit, Universiteit van Amsterdam.

Collectie Tropenmuseum: schedel van papier maché, houten beeld van topstuk van een priesterbel.

Het British Museum en Musée du Quai Branly breiden uit, het Tropenmuseum gaat dicht.